NOVA EDICIÓ MILLORADA

INFORMACIÓ DETALLADA PER A DOCENTS

VÍDEOS EXPLICATIUS

INCLOU PROGRAMA INFORMÀTIC COMPLEMENTARI

Daniel Gabarró

Dominar l'ortografia

Quadern de l'alumnat

Redueix les teves faltes fins a un 80%

BOIRA editorial

Dominar l'ortografia - Quadern de l'alumnat

ISBN: 978-84-16680-83-2
Dipòsit Legal: L 160-2020

Correcció: Isabel Casadevall
Maquetació: Jorge Herreros

www.BoiraEditorial.com

Índex...
...per a l'alumnat

Índex...
...per a docents i famílies

Informació per a docents i famílies

Aquest quadern presenta una metodologia innovadora per a dominar l'ortografia. No ensenya les normes ortogràfiques, sinó el **procés mental** de les persones amb bona ortografia.

Es pot fer servir tant a primària com a secundària.

Ha estat traduït a diversos idiomes perquè produeix resultats excel·lents: **redueix fins a un 80 % les faltes ortogràfiques** en pocs mesos, especialment les de l'alumnat que actualment comet més errors.

Es tracta d'un únic quadern que s'ha de fer un sol cop en tota l'escolaritat. Amb el seu ús, s'obtenen resultats excel·lents **sempre que l'alumnat llegeixi a una velocitat lectora mínima de 50 paraules per minut** i no pateixi de dislèxia.

Com han demostrat els estudis científics, **l'ortografia és fonamentalment visual**, i aquest quadern ensenya a **"veure les paraules"** a la ment. Ho fa a través de 4 passos:

1. Enfortir la memòria visual de l'alumnat; si no tenen memòria visual, no la podran fer servir ortogràficament.
2. Vincular la memòria visual a l'ortografia. No n'hi ha prou a tenir bona memòria visual, cal aplicar-la a l'hora d'escriure.
3. Memoritzar el vocabulari bàsic habitual. No totes les paraules tenen la mateixa importància: cal centrar-nos en les que provoquen més errades.
4. Oferir una normativa mínima i eines per seguir millorant i integrant més vocabulari en el futur.

Gràcies a aquesta metodologia, gairebé **qualsevol estudiant amb problemes ortogràfics podrà millorar notòriament**.

Al llarg del quadern hi ha apartats d'informació per a docents i famílies: busquen facilitar-ne l'ús. A més, aquesta **versió renovada del mètode** ha estat simplificada i enriquida amb **explicacions didàctiques i vídeos** per obtenir-ne millors resultats, tant a l'aula com a casa.

Abans d'acomiadar-me, cal fer una advertència legal: cap part d'aquest quadern no es pot fotocopiar ni reproduir sense cometre un delicte perseguible per la llei. Tanmateix, els centres docents que ho vulguin, poden obtenir una **llicència per reproduir-lo legalment**. No dubteu a demanar més informació a ***info@boiraeditorial.com***.

Les escoles sense recursos que treballen amb alumnat en risc d'exclusió social tenen condicions especials per obtenir la llicència.

A més, al web de l'editorial www.BoiraEditorial.com trobareu més materials útils: cursos en línia per a docents, vídeos per a l'alumnat, PDFs amb recursos...

Us dono la benvinguda i us felicito per utilitzar una metodologia ortogràfica que ha demostrat ser molt més útil que les normes tradicionals i els quaderns ortogràfics típics.

Si seguiu la metodologia tal com està indicada, **n'obtindreu resultats excel·lents**. Endavant!

Daniel Gabarró
Creador del mètode

VEGEU VÍDEO:
Punt de partida i els problemes de l'ortografia
8:50 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-1

PAS PREVI 1

Test

Llegeixes prou àgil com per poder millorar en ortografia?

INFORMACIÓ PER A DOCENTS I FAMÍLIES

Perquè un/a alumne/a pugui aprofitar el mètode, cal que llegeixi a un mínim de 50 paraules per minut. Aquest exercici serveix per valorar si tota la classe compleix aquesta condició.

Demaneu a l'alumnat que llegeixi aquesta plana durant un minut (també podeu fer-los llegir durant dos minuts i dividir el resultat per la meitat).

Quan el temps s'acabi, cada estudiant ha de comptar quantes paraules ha llegit en aquests 60 segons.

Si voleu, poden llegir qualsevol altre text. Però el que s'explica en aquesta lectura és important perquè l'alumnat entengui el procés del quadern i s'hi impliqui conscientment.

VEGEU VÍDEOS:

El procés mental ortogràfic
8:03 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-2

El procés mental de l'alumnat amb mala ortografia
10:19 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-3

1 MINUT DE LECTURA

Les persones amb bona ortografia veuen les paraules a la seva ment. Per exemple, quan volen escriure el mot "bé", veuen aquesta paraula a la seva ment i, simplement, la copien. No és que siguin més intel·ligents, sinó que veuen les paraules a la seva ment.

És com si tinguessin una pissarra màgica mental on veure les paraules. Quan no veuen clarament una paraula a la seva ment, cerquen un recurs: pregunten a algú, escriuen un sinònim o pensen si alguna norma ortogràfica els pot ser útil per resoldre el dubte.

Tanmateix, les persones amb mala ortografia fan un procés mental diferent. En lloc de veure les paraules es refien del seu so. Per això fan faltes! La hac, la be alta, la be baixa... no poden diferenciar-se pel seu so!

És mentida que les persones amb mala ortografia no siguin intel·ligents. El que passa és que encara no han après a veure les paraules a la seva ment. Quan ho facin, la seva ortografia millorarà molt. Aquest quadern t'ajudarà a aconseguir-ho!

Però per tenir bona ortografia és imprescindible llegir amb agilitat. Les persones que llegeixen a poc a poc, tallen les paraules en síl·labes perquè no veuen les paraules com una imatge global, no les veuen de cop, com una unitat. Per tant, com que no les poden veure globalment, tampoc no les poden "projectar senceres dins la seva pantalla màgica". Per això no poden tenir bona ortografia! Encara han de confiar en el so per escriure.

Per aquest motiu t'estem demanant que llegeixis aquest text. Si no ho fas a més velocitat de 50 paraules per minut, encara és aviat per a millorar en ortografia.

Les persones que llegeixen lentament, primer han de practicar la lectura fins que tinguin una velocitat més gran. Mentre no llegeixin ràpid, no podran projectar les paraules com una imatge dins la seva ment i, clar, els serà difícil tenir una bona ortografia.

Quantes paraules has llegit en un minut? ....

Contesta aquestes preguntes segons el que diu el text anterior:

1 Què fan a la seva ment les persones que escriuen bé?

- ☐ Veuen les lletres de les paraules a la seva ment.
- ☐ Escolten els sons de les lletres per saber com escriure.

2 Què fan els que escriuen malament?

- ☐ Veuen les lletres de les paraules a la seva ment.
- ☐ Escolten els sons de les lletres per saber com escriure.

3 Per què cal llegir amb agilitat per tenir una bona ortografia?

....

....

....

4 Per què tenir una bona ortografia no implica ser més o menys intel·ligent?

....

....

....

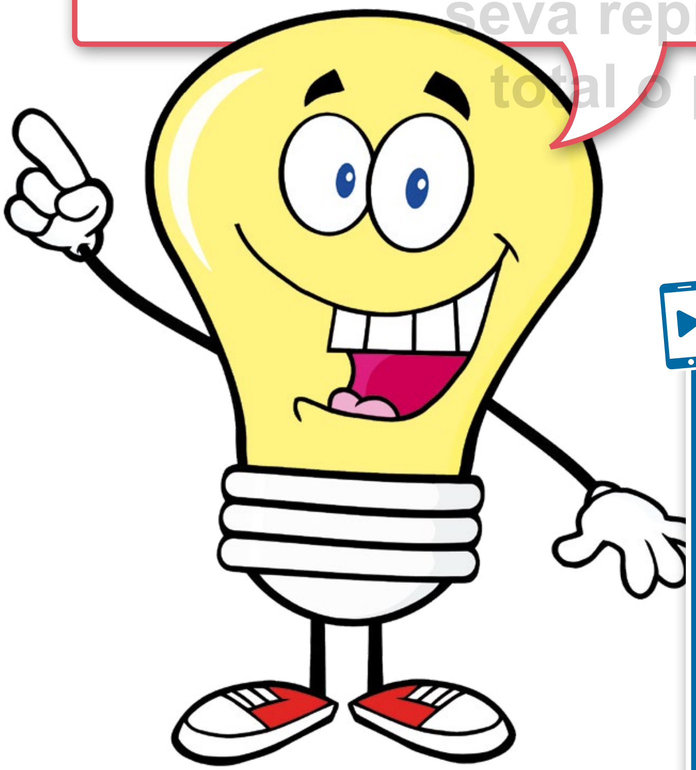
Si llegeixes a més de 50 paraules per minut,

podràs fer els exercicis d'aquest quadern i **la teva ortografia millorarà**.

Aquests són els passos que donarem:

1. Primer coneixeràs el teu nivell ortogràfic actual.
2. Després, enfortiràs la teva memòria visual: així podràs veure els mots a la teva ment d'una manera més fàcil.
3. En tercer lloc, faràs exercicis per unir la memòria visual a l'escriptura.
4. En quart lloc, memoritzaràs les paraules que provoquen més errors: així les teves faltes baixaran espectacularment.
5. En cinquè lloc, aprendràs recursos i normes útils per millorar l'ortografia.
6. Finalment, tornaràs a avaluar la teva ortografia per veure la teva millora.

Et sembla bé? Doncs... ENDAVANT!

VEGEU VÍDEOS:

Els previs que cal complir

5:26 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-4

Explicitar el procés mental ortogràfic a l'alumnat

6:13 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-5

Per comprovar la millora que provoca aquest quadern, hem de començar amb una avaluació inicial i comparar els resultats amb l'avaluació final. Necessitem una avaluació objectiva que ofereixi el mateix resultat sempre, al marge de qui l'hagi corregida.

Per aquest motiu, proposo que s'avaluï per tant per cent.

És a dir, que s'avaluï a partir de textos lliurement escrits, de qualsevol assignatura, comptabilitzant el tant per cent d'errades que s'hi trobin.

Així obtindrem el tant per cent d'errors en escriure lliurement. Aquesta xifra serà objectiva: podrem comparar la millora d'una persona entre l'inici i el final del procés, i també podrem comparar estudiants diferents, grups classes entre ells i, fins i tot, comparar escoles i zones educatives.

Un dels errors didàctics més greus a l'hora d'avaluar l'ortografia és la seva falta d'objectivitat. Avaluar en tant per cent soluciona aquest dèficit.

Us animo a comentar-ho al claustre i a incorporar-ho com a eina avaluativa. També animo al Departament d'Educació a valorar-ho per impulsar-ho dins el seu àmbit territorial.

Com posar-ho en pràctica?

Podem anunciar al nostre alumnat que, a partir d'ara, no tindrà exàmens específics d'ortografia: agafarem una llibreta qualsevol d'una assignatura a l'atzar i, en corregir els textos escrits lliurement, els hi posarem la nota d'ortografia.

Això té un avantatge afegit: l'alumnat posarà atenció ortogràfica a totes les assignatures, ja que sap que la seva nota d'ortografia pot sortir de qualsevol assignatura. Ningú ha de suspendre Socials, per exemple, per l'ortografia; però la mala ortografia a Socials sí que ens pot fer suspendre Llengua.

Una observació important sobre suspendre Llengua: si ningú no suspèn mai Llengua per l'ortografia estem enviant el missatge que l'ortografia no és important i, per tant, serà normal que no hi posin interès. Crec que seria un error tan monumental com aprovar els/les estudiants que no entenen el que llegeixen o que no parlen l'idioma fluïdament, per més bona actitud que mostrin. No els fem cap favor.

Com avaluar en tant per cent a la pràctica? Podem prendre un quadern qualsevol, per exemple el de Ciències Naturals i corregir alguns textos escrits lliurement (que no siguin copiats de la pissarra o similar) i que, entre tots sumin un mínim d'unes 400 paraules perquè el resultat sigui significatiu. Només cal comptar el nombre de mots mal escrits, multiplicar-lo per 100 i dividir

VEGEU VÍDEO:

Com avaluar l'ortografia de forma objectiva

13:18 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-6

el resultat entre el nombre total de paraules de l'escrit. Així obtindrem el tant per cent d'errades quan escriuen lliurement.

Naturalment, si una paraula està mal escrita 5 cops, comptarà com 5 errors. D'aquesta manera, l'alumnat entendrà que hi ha certes paraules que s'han de dominar com abans millor: estem parlant del vocabulari cacogràfic o habitual.

No totes les paraules tenen el mateix valor des de la perspectiva didàctica. No saber escriure el mot "però" generarà molts més errors que ignorar el mot "anabòlic".

Per aquest motiu, a més de l'avaluació anterior, proposarem avaluar específicament les 112 paraules cacogràfiques o que més sovint s'escriuen malament.

Quan dominin aquestes 112 paraules, el tant per cent d'errors ortogràfics caurà notablement i cada estudiant podrà estudiar el seu propi vocabulari. Ja no caldrà avaluar aquest vocabulari cada trimestre.

Les 112 paraules del vocabulari cacogràfic estan recollides a continuació.

Les 112 paraules que més errors generen en català

a vegades
bonic/a
avui
allí
allà
ahir
així
això
demà
després
bé/ be
feliç
guerra
habitació
hi ha
vegada
home
jo
meu / meva
seu / seva
nou / nova
hivern
hora

hospital
intel·ligència
història
verd
vull
àvia / avi
aquí
avió
arribar
arbre
anglès
anava
boca
barca
ceba
col·legi
col·laborar
cova
covard
dalt
a baix
avisar
excursió

govern
matemàtiques
llavors
obert
vaixell
autobús
cotxe
sempre
també
vosaltres
cavall
bitllet
blanc
botiga
bossa
vídeo
visual
viatge
escriure
text
vostre
volia
treballar

treball
vell/a / bell/a
prohibir
prova
selva
vailet
veí / veïna
vent
dèbil
formatge
germà/na
equivocar
entrepà
alcohol
aigua / aigües
aprovar
assignatura
avançar
aventura
avorrir
beguda
balcó
bitllet

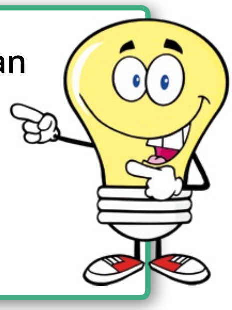
butxaca
conviure
alt
dibuix
deures
estalviar
excepte
gimnàstica
habitatge
il·lusió
jove
llenguatge
meravellós/a
mou / movia
núvol
paraigües
rellotge
temps
vacances
vermell

PAS PREVI 2

Avaluació
El teu punt de partida

Amb aquest quadern, les teves errades ortogràfiques disminuiran **entre un 50% i un 80%.**

Per comprovar-ho, farem una prova a l'inici del quadern i una altra al final.

1 Dictat de les paraules més freqüents

1. Demana a algú que et dicti 100 paraules a l'atzar de la pàgina 11 d'aquest quadern, titulada "Les 112 paraules que més errors generen en català". Després demana-li que te les corregeixi.

2. Si, quan et dicten la paraula, no tens total seguretat quant a la seva ortografia, NO l'escriguis. Posa una ratlla en lloc seu. Aquest exercici serveix per veure el teu nivell inicial: si escrius sense estar-ne segur o segura, t'estaràs enganyant.

No t'amoïnis: **en acabar aquest quadern hauràs millorat molt**.

1.	13.	25.	37.
2.	14.	26.	38.
3.	15.	27.	39.
4.	16.	28.	40.
5.	17.	29.	41.
6.	18.	30.	42.
7.	19.	31.	43.
8.	20.	32.	44.
9.	21.	33.	45.
10.	22.	34.	46.
11.	23.	35.	47.
12.	24.	36.	48.

49.	62.	75.	88.
50.	63.	76.	89.
51	64.	77.	90.
52.	65.	78.	91.
53.	66.	79.	92.
54.	67.	80.	93.
55.	68.	81.	94.
56.	69.	82.	95.
57.	70.	83.	96
58.	71.	84.	97.
59.	72.	85.	98
60.	73.	86.	99.
61.	74.	87.	100.

Quantes paraules has escrit correctament? ....

En quantes t'has equivocat o no sabies? ....

Aquest és el teu punt de partida pel que fa al vocabulari més habitual.

2 Redacció lliure

1. Escriu una redacció de més de 400 paraules (o recull diversos textos breus que hagis escrit i que sumin aquesta quantitat de paraules) sense consultar el diccionari, copiar o preguntar sobre la seva ortografia. D'aquesta manera, quan te la corregeixin, sabràs el teu nivell ortogràfic actual. Pots fer-ho en un quadern a part.

2. Per conèixer el tant per cent d'errades ortogràfiques, fes la següent operació:

$$\frac{\text{(Nombre d'errades x 100)}}{\text{Nombre de paraules escrites}} = \text{\% d'errades ortogràfiques}$$

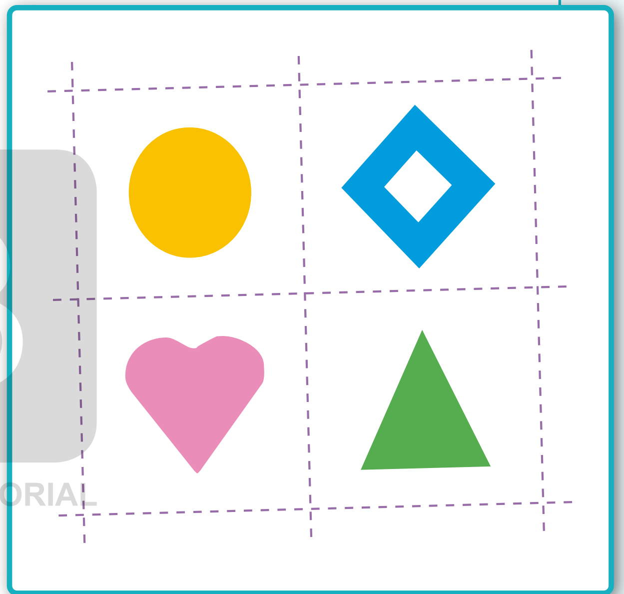
Quin tant per cent d'errades ortogràfiques tens ara? ....

INFORMACIÓ PER A DOCENTS I FAMÍLIES

1 Primer pas: enfortir la teva memòria visual

L'exercici que ara plantejo serveix per tenir una memòria visual sòlida sobre la qual edificar l'ortografia.

Tot seguit trobareu l'explicació concreta de com fer servir, per parelles, les figures geomètriques retallables que trobareu al quadern. Però, en essència, es tracta que l'alumnat pugui visualitzar una sèrie de figures geomètriques que li ensenyarà un/a company/a (primer començarà només amb dues i a mesura que vagi millorant afegirà més figures) i hagi de respondre 4 preguntes sobre la seva forma, color o posició. Busquem que incrementi la seva memòria visual i pugui visualitzar un mínim de 3 figures a la seva ment (preferiblement, 4 figures).

Suggereixo dedicar uns 12 minuts diaris a aquest exercici per tal que l'avanç sigui àgil.

Si ho fem així, en unes poques setmanes podrem passar a l'exercici següent.

Si ho veiem convenient, podem reforçar aquest pas amb més activitats per potenciar la memòria visual. Fins i tot, podem demanar a l'alumnat que busqui activitats de memòria visual i les comparteixi a classe. Així s'implicaran encara més en el seu propi aprenentatge.

Abans de fer els exercicis per parelles, és imprescindible que l'alumnat entengui què farem i per a què serveix. Això els ajudarà a mantenir la motivació i a enfocar-se en la tasca. No estem fent jocs perquè sí, sinó que estem incrementant la memòria visual per poder-la aplicar, posteriorment, a l'ortografia.

Si fem una demostració de l'exercici davant la classe, l'alumnat entendrà com funciona.

Si abans d'iniciar el treball practiquem com treure i guardar els sobres àgilment, també ens estalviarem problemes tècnics innecessaris.

En acabar els 12 minuts diaris de l'exercici, passarem llista per comprovar quants estudiants ja treballen amb 3 (preferiblement 4) o més figures. Quan tota la classe ho hagi aconseguit, passarem a l'exercici següent.

No tinguem pressa: estem posant uns bons fonaments.

VEGEU VÍDEO:

L'ortografia implica tenir memòria visual

7:46 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-7

VEGEU VÍDEO:

Com enfortir la memòria visual

7:28 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-8

1 Primer pas

Enfortir la teva memòria visual

1. Retalla les figures geomètriques de la plana següent.

2. Demana a una persona que col·loqui dues figures damunt la taula i te les ensenyi.

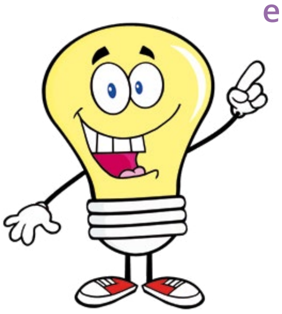
3. Mira-les fins que, en tancar els ulls, segueixis veient-les a la teva ment.

4. Demana a la persona que les tapi i que et faci cinc preguntes sobre elles.

Practica aquesta activitat diversos dies fins que puguis veure fàcilment a la teva ment tres figures.

Quan contestis bé totes les preguntes que et facin amb tres figures, pots passar al següent exercici.

Si t'atreveixes, fes-ho amb quatre figures i després amb més. Quin serà el teu rècord?

Exemples de preguntes que poden fer-te:

Sobre la forma:

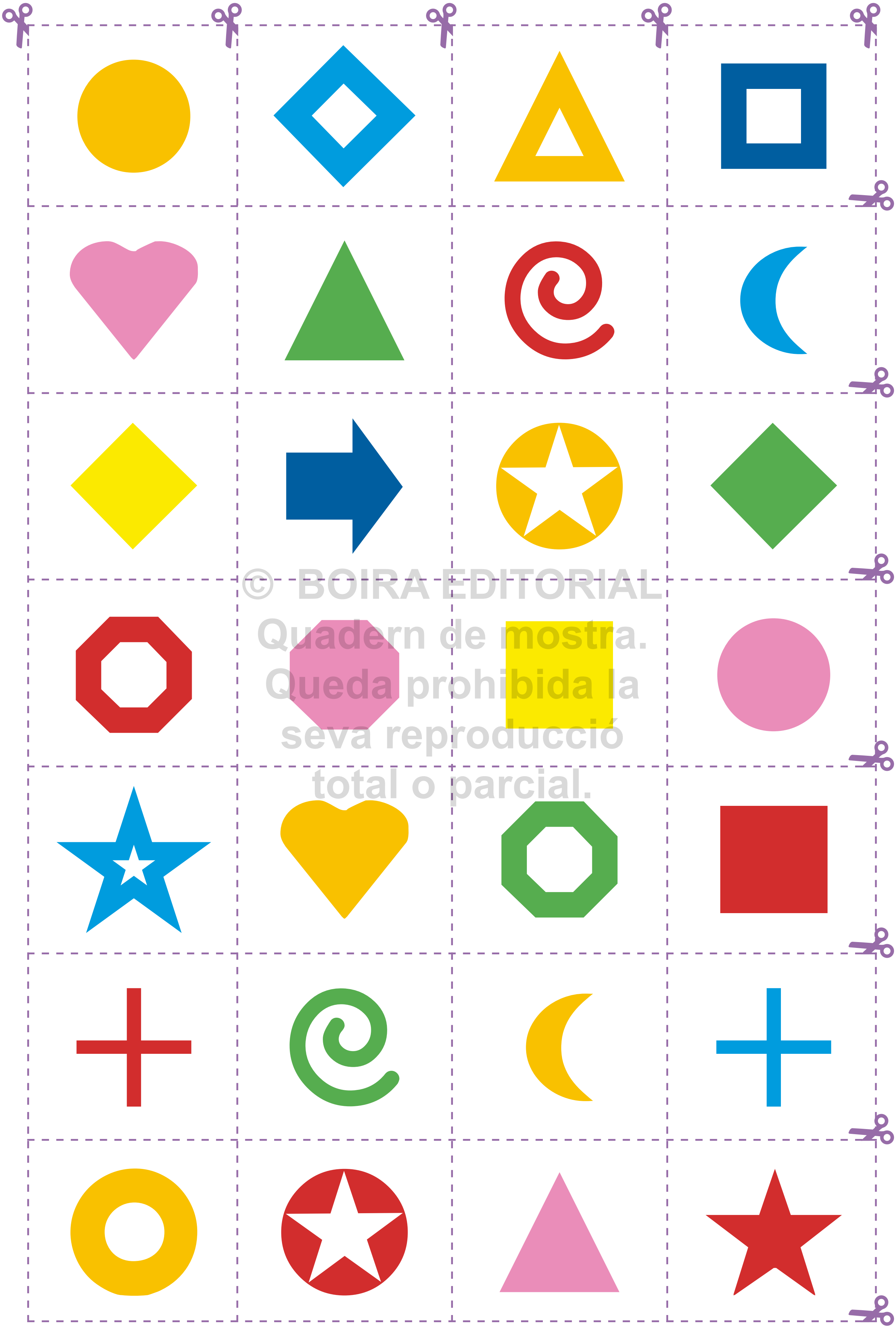
Quina forma té la figura vermella?
Quina forma té la figura que es troba primera?
Quina forma té la figura que es troba entre el cercle i el triangle?
...

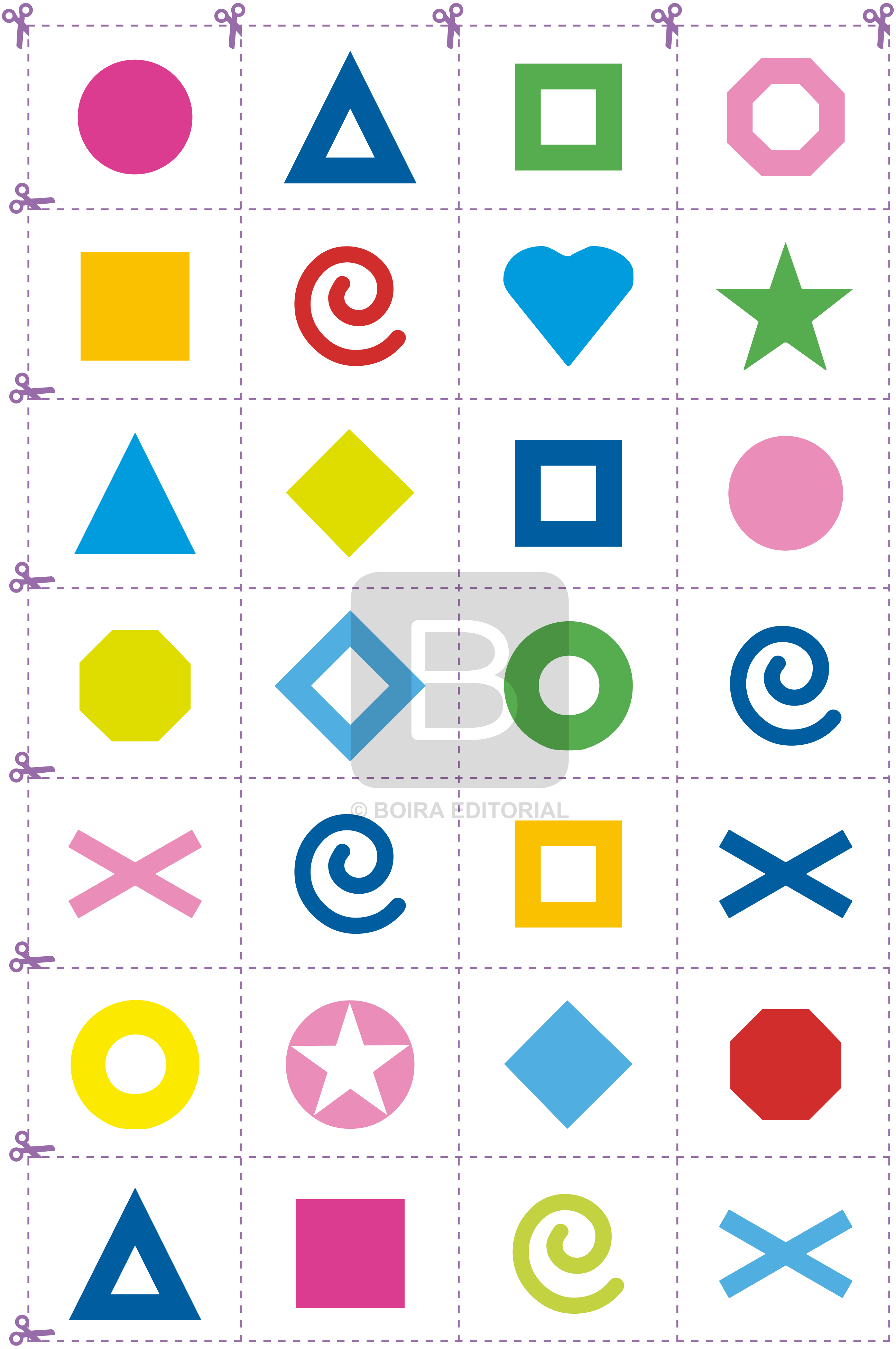
Sobre els colors:

De quin color és la primera figura?
De quin color és el triangle?
De quin color és la figura que hi ha entre el cercle i el triangle?
...

Sobre el lloc que ocupen:

En quina posició es troba la figura vermella?
En quina posició es troba el cercle?
En quina posició es troba la figura que hi ha entre el cercle i el triangle?
...

INFORMACIÓ PER A DOCENTS I FAMÍLIES

2 Segon pas: unir la memòria visual a les paraules

Aquest exercici serveix per a unir la memòria visual a les paraules.

Demanarem que memoritzin una paraula escrita amb lletres de colors i que respongui a 5 preguntes. Les preguntes estan explicades a la página següent. Cal començar, obligatòriament, demanant "lletreja la paraula començant pel final", perquè només es pot fer si s'està VEIENT la paraula. No es pot respondre auditivament.

Després demanaran que es lletregin des del principi i, finalment, podran fer 3 preguntes lliures, per exemple: porta accent? porta be alta? de quin color és la tercera lletra? quina lletra és la segona començant pel final?

Primer començaran amb mots curts: de dues lletres. A mesura que aquestes els resultin fàcils, aniran practicant amb paraules més llargues. Quan tota la classe domini, com a mínim, paraules de 4 lletres podrem passar a l'exercici següent. Excepcionalment, una persona pot passar al següent exercici quan domini paraules de 3 lletres.

En aquest pas, és habitual estar-s'hi unes setmanes. No tinguem pressa: estem posant les bases de l'èxit posterior.

Explicar la utilitat de l'exercici a l'alumnat, els ajuda a mantenir viva la motivació i a enfocar-se a fer la tasca: si no uneixen la memòria visual a les paraules, no podran tenir bona ortografia.

És important dedicar cada dia uns 12 minuts per tal que l'avanç sigui àgil; si ho fem així, unes poques setmanes acostumen a ser suficients.

Practicar a la pissarra digital l'exercici abans de fer-lo per parelles pot servir perquè l'entenguin més fàcilment i perquè la tasca per parelles resulti clara des d'un principi.

A més, si abans d'iniciar el treball per parelles practiquem com treure i recollir els retallables amb agilitat, aquest aspecte tècnic no alentirà l'activitat.

Cada dia passarem llista en acabar per tal de comprovar quants estudiants ja treballen amb mots de 4 o més lletres. Quan tota la classe estigui en aquest nivell o superior, passarem a l'exercici següent.

VEGEU VÍDEO:

Com unir la memòria visual amb l'ortografia

8:18 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-9

2 Segon pas
Unir la memòria visual a les paraules

1. Retalla les paraules amb lletres de colors de la pàgina següent.
2. Demana a una persona que et mostri una paraula de dues lletres.
3. Mira-la fins que, en tancar els ulls, segueixis veient-la a la teva ment.
4. Demana a la persona que la tapi i que et faci cinc preguntes sobre ella.

Practica aquest exercici tants dies com calgui fins que puguis veure a la teva ment paraules de tres lletres sense dificultat.

Quan siguis capaç de contestar sense equivocar-te les preguntes sobre paraules de tres lletres, pots passar al següent exercici.

Si t'atreveixes, abans de passar al següent exercici, fes el mateix amb paraules de quatre o més lletres. Quin serà el teu rècord?

Cal, obligatòriament, que les dues primeres preguntes siguin:

1. **Lletreja la paraula començant pel final.**
   Exemple: **SÍ**, lletrejada des del final: i amb accent, essa.
2. **Lletreja la paraula començant pel principi.**
   Exemple: **SÍ**, lletrejada des del principi: essa, i amb accent.
3. **Les següents tres preguntes són lliures. Exemples:**

   Sobre el color:
   De quin color és la primera lletra?
   De quin color és la lletra S?

   Sobre la posició:
   Quin lloc ocupa la lletra S?
   Quin lloc ocupa la lletra vermella?

   Sobre la lletra:
   Porta B alta o B baixa?
   Porta accent? On?

BO	RE	OU	DO
VI	NO	TO	FI
TU	JA	BÉ	MÀ
ROC	VIL	PAL	ROM
VOL	CAL	POU	POC
SOL	FUM	HAC	VAL
GEL	MIL	PES	PAS

VEIG	HOME	AVIÓ	MARE
AIXÍ	AIXÒ	DALT	ÀVIA
PERÒ	MEVA	SINÓ	AQUÍ
VERD	PALA	POMA	COSA
ESTIU	AVIAT	PLUJA	FELIÇ
DRAC	ROURE	ABANS	OBERT
NÚVOL	PROVA	TAMBÉ	RUÏNA

3 Tercer pas: dominar el vocabulari habitual

Les planes següents tenen com a objectiu que l'alumnat domini les 112 paraules que, en català, produeixen la quantitat més alta d'errades ortogràfiques.

En dominar-les, el tant per cent d'errades ortogràfiques baixarà espectacularment.

Per tal que l'alumnat integri aquestes paraules, suggereixo el següent:

1. Facilitar a l'alumnat les 112 paraules cacogràfiques de la pàgina 11, dividides en quatre grups. Trobareu aquestes llistes, en format retallable, a partir de la pàgina 31.
2. Proporcionar a l'alumnat una sèrie de tècniques d'estudi visuals per integrar aquestes paraules. Hem d'advertir-los que facin servir exclusivament les tècniques de la llista i que no n'incorporin cap de nova. Hi ha el perill que utilitzin tècniques d'estudi auditives i retrocedeixin tot el que han avançat. Els vocabularis entregats es poden estudiar a casa o a classe amb aquestes tècniques d'estudi.
3. Oferir dos sistemes per avaluar i potenciar l'avanç: un sistema amb 4 sobres i el programa informàtic **EduDigital** per estudiar aquest vocabulari amb el mòbil, la tauleta o l'ordinador.

Volem que l'alumnat domini les 112 paraules que, en català, produeixen més errades ortogràfiques

3 Trecer pas

Dominar el vocabulari habitual

VEGEU VÍDEO:

Tècniques per memoritzar el vocabulari bàsic

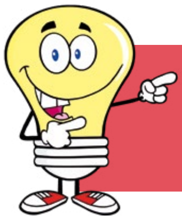
Fins el minut 3:30

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-11

Per memoritzar el vocabulari que produeix més faltes ortogràfiques, et proposem quatre eines:

1. Una sèrie de tècniques d'estudi.
2. Uns jocs per memoritzar-lo.
3. Un programa informàtic: **EduDigital**.
4. Un sistema de sobres alternatiu.

Tècniques d'estudi útils

Prova les tècniques d'estudi d'aquesta pàgina amb les paraules:

hi ha	però	també	aquí	allí

Aquestes tècniques d'estudi et seran molt útils per dominar les llistes de vocabulari.

Prova-les totes i escull les que et siguin més útils.

En el futur no les necessitaràs, ja que, cada cop que vegis una paraula nova, la memoritzaràs sense esforç. Però fes-les servir fins que això succeeixi.

1 Mirar la paraula sense dir-ne les lletres. Tancar els ulls i continuar «veient-la».

2 La mateixa tècnica anterior, però «veient» la paraula en el color que prefereixis. Vigila que faci contrast amb el fons i que es vegi clarament.
Exemple: hora

3

Imaginar escrita a l'aire la paraula, com si a l'aire hi hagués una pissarra invisible.

4

Imaginar la paraula escrita a l'aire i resseguir-la, també a l'aire, amb el dit índex.

5

Escriure amb l'índex la paraula a l'aire, com si l'aire fos una pissarra i el dit fos el guix.

6

Si una paraula és massa llarga, marcar-ne la part difícil.
Exemple: prima vera

7

Una altra possibilitat és escriure'n imaginàriament la part difícil en un color diferent.
Exemple: cova

8

Imaginar-te escrivint correctament la paraula en un concurs de televisió, mentre tothom t'aplaudeix.

9

Qualsevol de les anteriors, tot dient en veu baixa les lletres difícils.

10

Si una paraula s'oblida sempre, buscar-ne una altra de semblant que es domini.
Per exemple:
tres
tros

11

Si una paraula s'oblida sempre, buscar-ne una altra de la mateixa família.
Per exemple:
cavall
cavaller
cavalleria...

12

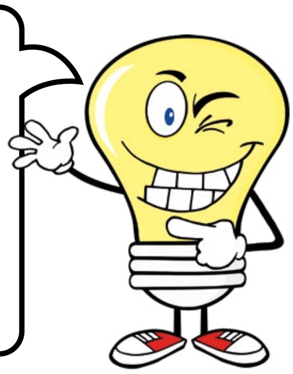
Fer un dibuix que ens recordi la lletra.
Exemple: bota (la b és una bota).

 ota

13

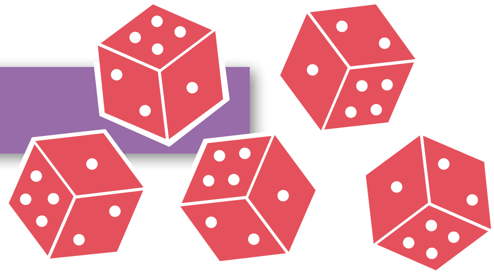
Escriu la paraula a l'aire com si el teu nas fos un pinzell. Després de fer-ho l'has de seguir veient davant teu.

Utilitza només aquestes tècniques per estudiar.
Altres tècniques poden ser contraproduents!

Jocs per practicar el vocabulari

Jocs en petit grup

Aquí teniu 4 jocs per estudiar el vocabulari ortogràfic.

Animeu l'alumnat a cercar variacions de jocs habituals que serveixin per estudiar ortografia.

Segur que trobaran moltes opcions útils i innovadores i els haureu implicat encara més.

A apostar:

1. Cada jugador rep un nombre de fitxes o punts per apostar.
2. Un jugador pregunta una paraula.
3. Els que creguin que la saben escriure poden apostar el nombre de fitxes que vulguin deixant-les al centre del tauler.
4. Els que no s'atreveixen a apostar es poden retirar, després de pagar una fitxa al centre del tauler.
5. Les fitxes es reparteixen a parts iguals entre els que l'han escrit bé.
6. Les persones que s'equivoquen en escriure no obtenen cap fitxa i en paguen quatre.
7. Si tothom falla, les fitxes apostades es deixen al centre per a la paraula següent.

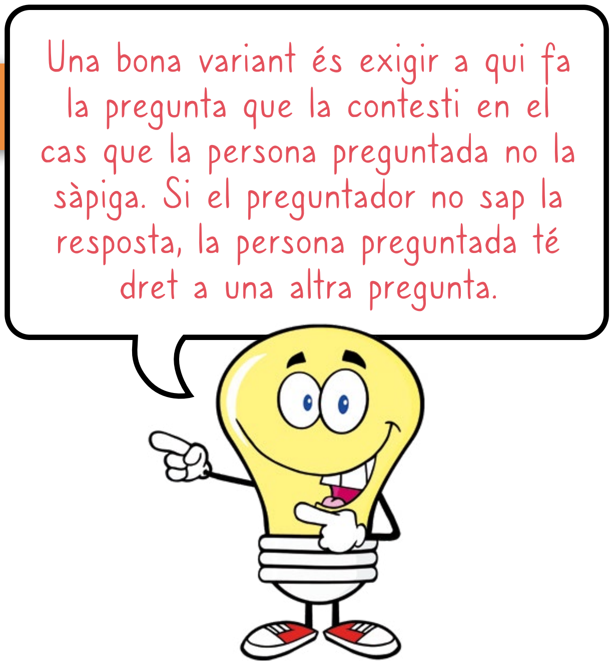
A apostar i apujar:

1. Igual que en el joc anterior, però les persones que aposten poden demanar que s'apugi l'aposta, tot afegint un, dos o més mots (fins a un màxim de sis) al que s'ha d'escriure.
2. Per guanyar el que hi ha apostat al centre del tauler s'han d'escriure correctament tots els mots apostats.
3. Les persones que s'equivoquen en escriure no obtenen cap fitxa i en paguen quatre per cada paraula mal escrita.
4. Els que s'han retirat només paguen una fitxa per poder retirar-se.

Oca ortogràfica:

1. Es juga a l'oca de la forma tradicional, però, per poder moure, s'ha de saber escriure correctament el nombre de paraules que s'hagi pactat al principi (una, dues o tres).
2. Si s'han escrit totes bé, es pot moure fitxa; si hi ha una errada, no es pot moure.
3. Quan caus a la mort, a l'hostal, al pou o a qualsevol casella que et perjudiqui, no has de contestar cap paraula.

Jocs en gran grup

1. Escolliu un text qualsevol. Pot ser d'un llibre de text, d'una novel·la, d'una revista... l'única condició és que tothom el tingui. Estudieu-lo tot mirant de fixar-vos especialment en els mots que presenten dificultats.

2. Ajunteu-vos per parelles i ajudeu-vos mútuament, tot comprovant que les dues persones domineu el significat i l'escriptura dels mots difícils.

3. Partiu la classe en dos equips (també pot partir-se en tres, si ho voleu). Un dels equips surt a la pissarra per ser preguntat. Una persona de l'altre equip demana que lletregi una paraula del text (recordeu d'incloure els accents dient si són oberts o tancats). Si la persona preguntada contesta bé, seu perquè s'ha salvat. Si no sap contestar o s'equivoca, segueix dreta.

4. Guanya l'equip que abans de 5 minuts (o el temps que marqui el/la mestre/a) tingui tots els integrants asseguts. Si els membres de tots els equips s'han assegut abans de 5 minuts, guanya tothom.

5. Podeu inventar variants del joc afegint preguntes de vocabulari, a més de les ortogràfiques.

Apunteu aquí les paraules que, per la seva dificultat, voleu preguntar especialment:

INFORMACIÓ PER A DOCENTS I FAMÍLIES

Un sistema informàtic: EduDigital

EduDigital

Codi QR NO DISPONIBLE

EduDigital t'ajuda a aprendre el vocabulari

La compra d'aquest quadern en paper **inclou gratuïtament** l'ús del programa informàtic **EduDigital** durant un any en català i castellà per a escoles.

Per obtenir-lo aneu a la web

----

i ompliu el formulari.

EduDigital serveix per estudiar el vocabulari ortogràfic d'aquest quadern.

EduDigital és intel·ligent: un cop una persona hi està registrada, el programa recorda la seva puntuació i els mots fallats, de manera que els pregunta més sovint.

A més, l'estudiant pot personalitzar vocabulari afegint els mots que vulgui i el programa els hi preguntarà.

Es recomana utilitzar-lo un màxim de 20 minuts diaris, en dues tandes de 10 minuts.

Aquest programa es pot usar a l'ordinador, però també a qualsevol tauleta o telèfon mòbil.

VEGEU VÍDEO:

El programa EduDigital

Del minut 3:50 fins el 4:45 i del minut 7:26 al final.

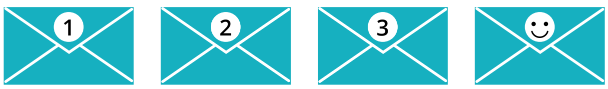
boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-11

Dominar el vocabulari habitual amb el sistema de sobres

A les pàgines següents trobareu quatre llistes amb les paraules cacogràfiques del català: aquelles que més faltes d'ortografia produeixen.

L'alumnat les pot estudiar i fer el seguiment de la seva integració amb el sistema de sobres, un sistema senzill que funciona així:

1. Cada estudiant ha de tenir quatre sobres. Els tres primers, numerats de l'1 al 3. El quart sobre amb una emoticona somrient: el sobre feliç.

2. Cada estudiant retallarà les paraules de la primera llista i les introduirà en el sobre **1***. Si, abans de retallar-les, cada estudiant marca les paraules per darrere amb les seves inicials, les podrà recuperar fàcilment si les perd.

3. **Diàriament** dedicarem uns **12 minuts** perquè el nostre alumnat, per parelles, es preguntin les paraules dels sobres.

4. Començaran per preguntar les paraules del sobre **3**. Per exemple, si en el sobre **3** de la nostra parella hi ha la paraula *"avió"*, li demanarem que l'escrigui o lletregi. Si ho fa bé, guardarem aquesta paraula al sobre feliç o quart sobre. Si s'equivoca, la traurem del sobre **3** i retornarà al sobre **1** perquè demà, després d'estudiar-la, li tornin a preguntar.

5. Després, li preguntarà totes les paraules del sobre **2**. Per exemple, si al sobre **2** té el mot *"però"*, li demanarà que l'escrigui o lletregi. Si ho fa bé, guardarà la paraula al sobre **3** perquè demà, després d'estudiar-la de nou, li preguntin. Si s'equivoca en escriure o lletrejar el mot, la retornarà al sobre **1** perquè l'endemà l'hi preguntin de nou.

6. Finalment, preguntarà totes les paraules que avui són al sobre **1**. Les que avui han arribat dels sobres **2** i **3** es mantindran a l'espera fins demà, ja que avui han estat preguntades. Per exemple, si al sobre **1** té la paraula *"ahir"* la parella li demanarà que l'escrigui o lletregi. Si ho fa bé, guardarà la paraula al sobre 2 per demà. Si s'equivoca, la deixarà al sobre 1 on, a més, ara afegirem les paraules que hi hagin tornat dels altres sobres.

* Si treballeu amb alumnat amb poca resistència al fracàs, poseu la meitat o una tercera part de la primera llista.

7. Les paraules del sobre **4** o sobre feliç no es pregunten mai. Per això s'anomena "sobre feliç". Per poder arribar al sobre feliç, cada paraula ha d'haver estat preguntada i contestada correctament tres dies consecutius. Perquè, al marge d'on estigui avui, si es falla en una paraula, aquesta paraula retorna al sobre **1**: si falles, sempre tornes al principi.

8. Quan quedin poques paraules en els tres primers sobres, s'afegeixen més paraules que no han estat estudiades, i així fins que s'acabin les quatre llistes d'aquest quadern. Recordeu que podeu partir cada llista en dos o tres blocs si treballeu amb alumnat que pugui tenir dificultats o si creieu que això els ho farà més fàcil i els voleu afavorir en el seu aprenentatge. No tenim pressa. Cal fer els passos amb solidesa.

9. Acostuma a ser força útil fer una demostració davant de tota la classe. Així saben exactament què s'espera d'ells i d'elles. Tanmateix, les preguntes són fàcils de recordar, es pot optar entre demanar que lletregin la paraula des del principi (no des del final) o que l'escriguin. Alhora també és útil demostrar com treure i guardar els sobres de forma àgil: això ens evita problemes tècnics innecessaris.

10. Cada estudiant anirà al seu ritme. Quan un/a alumne/a hagi acabat amb les 4 llistes de mots cacogràfics o habituals, començarà a estudiar el seu propi vocabulari usant el full fotocopiable de la pàgina 47. Allà hi posarà aquells mots que ha escrit malament en redaccions, exercicis o similars: començarà un estudi ortogràfic personalitzat. Un detall: reviseu els mots abans que els retallin. No sigui que els hagin escrit amb alguna errada!

11. De fet, l'únic que haurem de mantenir al llarg de tota l'escolaritat són els sobres o el programa **EduDigital**. No caldrà que fem sempre un treball per parelles a classe, però els cal tenir un sistema per integrar les paraules que no dominen encara.

12. Quan ja portin uns dies fent aquest treball per parelles, serà un bon moment per continuar amb les propostes d'aquest quadern tot fent els exercicis que es proposen a l'apartat "Estratègies de reeducació" de la pàgina 41. Això potenciarà el treball que estem fent ara.

VEGEU VÍDEO:

El sistema dels sobres

5:47 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-10

Vocabulari més habitual (1)

Estudia la llista següent. Quan ja la dominis amb la tècnica dels sobres, passa a la llista número 2.

Si et costa veure les paraules a la teva ment, imagina-les més grans, més properes o amb més llum i escrites en negre sobre un fons clar. Així les veus millor? A partir d'ara, fes-ho sempre d'aquesta manera a la teva ment.

a vegades	això	hi ha
hivern	bonic/a	demà
vegada	hora	avui
després	home	hospital
allí	bé*	jo
intel·ligència	allà	feliç
meu/meva**	història	ahir
guerra	seu/seva***	verd
així	habitació	nou/nova

* Bé només porta accent quan significa "correctament". Com a la frase: "Ho ha fet molt bé". No porta accent quan és animal o nom de lletra.

** La forma "meua" també és correcta.

*** La forma "seua" també és correcta.

Vocabulari més habitual (2)

Estudia aquesta llista.

Recorda d'aplicar la tècnica que hem explicat. També pots provar una altra tècnica diferent: imaginar les paraules escrites a l'aire i resseguir-les amb el teu dit.

àvia/avi	boca	dalt
llavors	aquí	barca
a baix	bèstia	avió
ceba	avisar	vaixell
arribar	col·legi	excursió
cotxe	arbre	col·laborar
govern	sempre	anglès
cova	matemàtiques	també
anava*	covard	vell/a**

* Tots els verbs acabats en –ava s'escriuen amb ve baixa. També els acabats en –aves, àvem, àveu, aven.

** La paraula vell vol dir que té força anys. Amb be alta significa bonic.

Vocabulari més habitual (3)

Fes servir la tècnica que hem explicat per estudiar aquesta llista.

També pots utilitzar aquesta tècnica d'estudi: imagina't en un concurs de televisió on has de lletrejar les paraules. Les escrius en una gran pissarra (has de veure-la mentre les escrius) i tothom t'aplaudeix després de fer-ho bé.

cavall	viatge	obert
dèbil	bitllet	escriure
prohibir	formatge	blanc
text	prova	germà/ana
botiga	vostre	selva
equivocar	bossa	volia
vailet	entrepà	vídeo
treballar	veí/veïna	alcohol
visual	treball	vent
aigua/aigües		

Vocabulari més habitual (4)

Aquí tens l'última llista de les paraules més habituals. Aprèn-les seguint els passos que hem explicat anteriorment.

aprovar	bitllet	excepte
mou/movia	assignatura	butxaca
gimnàstica	núvol	avançar
conviure	habitatge	paraigües
aventura	alt/a	il·lusió
rellotge	avorrir	dibuix
jove	temps	beguda
deures	llenguatge	vacances
balcó	estalviar	meravellós/a
vermell	vull	vosaltres

Vocabulari més habitual: balear

Les paraules que apareixen a continuació són molt habituals a les Illes Balears. Per tant, t'animem a estudiar-les si vius allà.

al·lot/a	tovalles	bòtils/botelles
engronsadora	foganya	melicotons
moix	calçons	doblers
llaüt	calcetins	espatla
poal	bragues	calabruix
encalentidor	guardapits	desset
escurador	tatxa	devuit
gelera	grampó/vis	denou
greixonera/tià	fraules/maduixes	
forqueta	tovalló/torcaboques	

4 Quart pas
Estratègies de reeducació

INFORMACIÓ PER A DOCENTS I FAMÍLIES

Reeducar la teva ment ortogràfica

A continuació trobaràs una sèrie d'activitats de reforç.

Són propostes per evitar que l'alumnat usi el sistema auditiu, en lloc del visual, a dues activitats clau: la lectura i la còpia.

A més, es suggereix un repte de 21 dies per convertir qualsevol cartell imprès o similar en una font d'aprenentatge ortogràfic.

En síntesi, el que es proposa és:

1. Fer conscient l'estudiant de si coneix o no l'ortografia d'un mot en veure'l escrit.
2. Potenciar una lectura visual que, de manera automàtica, guardi les paraules com a imatges. Així evitem que es guardin auditivament.

VEGEU VÍDEO:
Reeducar la ment ortogràficament
Fins el minut 3:50
boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-12

Gràcies a les pàgines següents, la meva ortografia millorarà quan llegeixi.

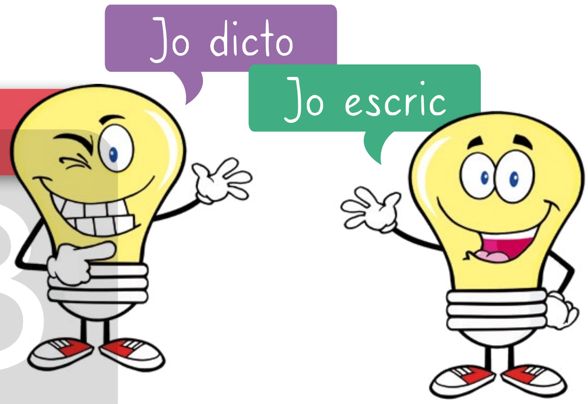

La lectura

Heus aquí un truc que et servirà per millorar la teva ortografia amb qualsevol lectura a la vida quotidiana:

1. Llegeix el que vulguis: còmic, conte, novel·la, revista, diari esportiu...
2. Mentre llegeixes, fixa't en tres paraules que presentin dificultats en cada pàgina.
3. Visualitza una d'aquestes paraules a la teva ment.
4. Lletreja-la començant pel final.
5. Després lletreja-la començant pel principi.
6. Fes igual amb les altres dues paraules.
7. Segueix llegint.
8. Fes igual en cada pàgina i milloraràs molt amb el temps.

Dictat creuat per parelles

Aquest és un exercici excel·lent per millorar la teva memòria visual vinculada a l'ortografia. La mecànica és molt senzilla: escull un text d'un llibre qualsevol i busca una parella amb qui puguis fer l'exercici.

1. Tu i la teva parella heu d'estar molt separats: un a cada punta, en taules diferents.
2. La persona que dicta mira la primera frase que ha de dictar.
3. Deixant el dictat al lloc allunyat on està, es dirigeix fins al costat de la persona que escriu i s'espera un minut en silenci abans de dictar-li la primera frase.
4. Llavors, passat el minut, l'hi dicta.
5. Qui dicta ha d'avisar l'altra persona si s'equivoca en escriure algun mot i ha de dir-li com l'ha d'escriure.
6. En acabar la primera frase, torna al lloc on té el dictat (recorda que ha d'estar allunyat) i fa el mateix amb la segona frase. Cal fer-ho així fins al final del dictat. En acabar el dictat, s'ha de corregir mirant el text original.
7. Després canvieu de papers: qui escrivia passa a dictar i a l'inrevés.
8. Qui dicta és responsable que el dictat quedi perfecte.

Si fas aquest exercici sense parella, has de tenir el dictat allunyat del lloc on escrius, mirar amb atenció la primera frase del text, anar al lloc on l'escriuràs, esperar 30 segons i escriure'l si el recordes amb claredat. En cas contrari, has de tornar a mirar el text.

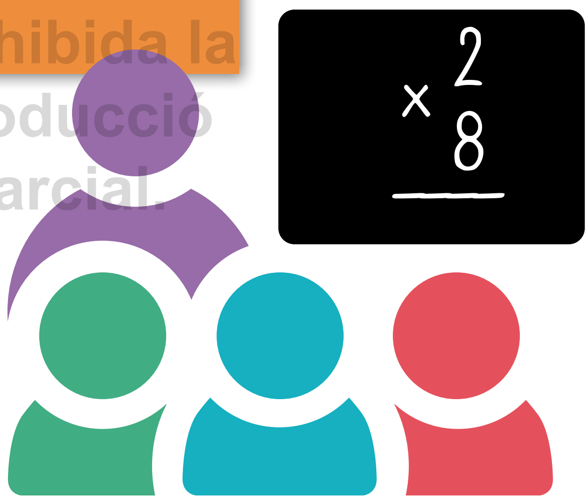
Els contes

Un truc excel·lent per millorar ràpidament l'ortografia amb la lectura són els contes. Et proposem la següent activitat:

1. Busca un conte de quan tenies quatre o cinc anys. Tindrà molt poques pàgines i només dues o tres línies de text a cada pàgina.
2. Llegeix el conte memoritzant-ne l'ortografia tal com t'hem explicat al punt anterior.
3. Fes que algú et dicti el text (també pots fer-ho tu mateix mitjançant un àudio o similar).

Aprendre ortografia a qualsevol assignatura

Quan estiguis llegint a classe un text de qualsevol assignatura, fes el següent:

1. Escull una paraula que pugui donar peu a una errada ortogràfica. Millor que sigui curta, serà més fàcil per a l'entrenament inicial.
2. Fes-li una foto mental i, quan la tinguis, lletreja-la començant pel final i, després, pel principi.
3. Escriu la paraula amb el dit a l'aire o sobre el palmell de la teva mà. Un cop fet, l'has de continuar veient uns segons.
4. Continua llegint. Fes-ho amb dues o tres paraules per plana a cada assignatura. Així, el teu cervell entendrà que ha de guardar les imatges de les paraules escrites també de qualsevol assignatura. La teva ortografia millorarà encara més.

Repte de 21 dies: al carrer

Vivim rodejats de paraules. Les trobem pertot arreu: cartells, revistes, diaris, senyals, publicitat, capses...

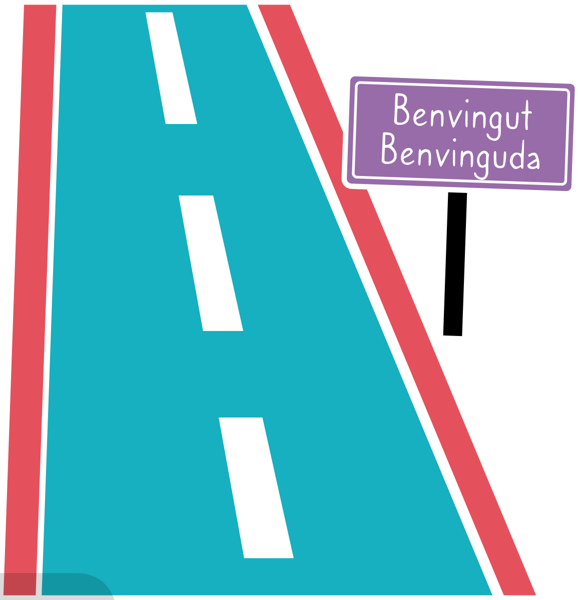
Aquest fet el pots aprofitar a favor teu, si fas l'exercici següent.

1. Durant set dies, has de fer el següent: escull qualsevol mot que trobis pel carrer (una paraula d'un anunci, d'una placa del carrer, d'una botiga, d'un programa de televisió, de la caixa de cereals de l'esmorzar...). Fes una fotografia mental d'aquesta paraula i guarda-la al teu cap uns segons.

2. Després, lletreja-la començant pel final i, en acabar, lletreja-la des del principi. Finalment, escriu-la amb el dit sobre el palmell de la mà o a l'aire, com si fos la pissarra.

3. Has de fer, com a mínim, set paraules diferents cada dia durant set dies. Després, deixa passar tres dies de descans i torna-ho a fer set dies més i, en acabar, descansa uns altres tres dies i realitzes l'última fase de set dies. La teva ortografia millorarà encara més.

Recorda-ho: set dies, tres de descans, set dies, tres de descans i set dies més. Un mínim de set paraules per dia.

Còpia: Comerç just

A moltes persones els agrada anar a comprar pel simple fet de mirar i trobar articles bonics i bé de preu. Però en anar a comprar no únicament hem de mirar el preu o la bellesa de l'objecte. També hem de comprovar que ha estat fabricat i venut de forma justa: pagant bé a qui el fabrica, amb mesures de seguretat, sense contractar menors d'edat, amb materials ecològics...

Comprant objectes justos, ajudarem a construir un món millor on també nosaltres serem tractats amb justícia.

La còpia

Molt sovint a classe, copiem textos de la pissarra o del llibre de text. Aquesta és la manera més adient de copiar per aprendre ortografia mentre copies:

1. Llegeix tot el text. Fes-te una idea del seu significat.

2. Ara, llegeix-ne un tros curt.

3. Fixa't si conté paraules amb alguna dificultat (accents, hacs...).

4. Tanca els ulls i segueix veient aquestes paraules a la teva ment.

5. Escriu aquest tros curt mentre el segueixes veient a la teva ment, en especial, les parts amb dificultats.

6. Comprova que ho has fet bé comparant-lo amb l'original. En cas contrari, esborra'l i torna al punt 2.

7. Segueix copiant.

Copia d'aquesta manera el text "Comerç just" que trobaràs a la pàgina anterior.

Practica durant uns dies aquesta forma de copiar fins a integrar-la. T'ajudarà a aprendre ortografia sense esforç!

Espai per a la còpia:

5 Cinquè pas
Reciclar el teu propi vocabulari

VEGEU VÍDEO:
Individualitzar el sistema de sobres
A partir del minut 3:40

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-10

Aquest pas és fonamental. Ara reciclaràs el teu propi vocabulari. Això produeix uns resultats fabulosos.

T'ho explico: cada persona té un vocabulari limitat d'uns centenars de paraules. El vocabulari que cadascú utilitza és diferent d'una persona a una altra.

Ara localitzarem les paraules que tu escrius malament i les reciclarem. D'aquesta manera dominaràs tot el teu vocabulari habitual i els teus textos seran gairebé perfectes.

A més, amb aquest sistema, cada vegada que cometis una errada tindràs una manera d'aprendre-la... i cada vegada en faràs menys!

Recorda que el programa informàtic **EduDigital** permet realitzar aquest pas de forma senzilla i practicar tant a l'ordinador com a qualsevol tauleta o telèfon mòbil.

Les escoles que utilitzen els quaderns en paper tenen una llicència gratuïta del programa per cada quadern comprat.

Has de fer el que s'indica a continuació:

1. Fes fotocòpies de la pàgina titulada "El meu propi vocabulari" (pàgina 47).
2. Vés a buscar totes les teves llibretes dels dos darrers cursos.
3. Busca les errades ortogràfiques corregides que hi tinguis.
4. Copia-les ben escrites al full "El meu propi vocabulari"
5. Treballa aquest vocabulari de la mateixa manera que has fet amb les llistes del "Vocabulari més habitual" d'aquest quadern.
6. Practica fins que el teu nivell d'errades ortogràfiques sigui mínim.

Recorda: mirar-la, recordar-ne la imatge, lletrejar-la des del final i lletrejar-la des del principi. També pots utilitzar les altres estratègies: concurs de televisió, resseguir la paraula escrita a l'aire...

El meu propi vocabulari

Utilitza aquesta pàgina per a les paraules que has escrit malament en els teus exercicis. També pots fer servir el programa **EduDigital**.

Abans de retallar-les, demana al teu mestre/a que les revisi, no fos cas que les haguessis copiat malament!

full fotocopiable

6 Sisè pas
La normativa més útil

! Normes útils amb poques excepcions

1

Les paraules que acaben en: **a** fan el plural en: **es**

ça	**ces**
gua	**gües**
ja	**ges**
ga	**gues**
qua	**qües**

Exemple: vaca-vaques, llança-llances, llengua-llengües, raja-rages, tortuga-tortugues, pasqua-pasqües...

2

La **ç** mai s'escriu davant la **e** o la **i**.

3

Quan escriguis xifres has de separar amb un guionet les desenes de les unitats i les unitats de les centenes. Per recordar-ho pots memoritzar **D-U-C**.

Exemple: dos-cents vint-i-tres, cinc-cents quaranta-cinc...

4

El so de **essa** sonora entre vocals s'escriu sempre amb una sola **s**.

Exemple: casa, cosa, pesa...

Cal exceptuar: amazona, trapezi i topazi (hi ha més excepcions, però no són usuals).

5

El so de **essa** sonora a inici de paraula o després de consonant, sempre és **z**.

Exemple: zoològic, alzina, zinc...

Cal exceptuar els derivats i/o compostos de: fons (com enfonsar),de dins (com endinsar) i els de trans (com transistor).

6

Quan la **erra** sona forta entre vocals és sempre doble.

S'exceptuen les paraules compostes com contrarevolució, autoretrat...

Exemple: macarró, torró, morro...

VEGEU VÍDEO:

Les normes ortogràfiques útils

A partir del minut 3:50

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-12

7

El so inicial de la paraula jaqueta, davant **a**, **o**, **u** sempre és **j**. Davant **e**, **i** generalment és **g**.

Exemple: gerani, girafa, màgia, Jaume, rajola...

Però escrivim j en els grups **–jecc** i **–ject** com: projecte, injecció, objecció, subjecte...

També escrivim amb **j**: jeure, jeia, jeroglífic, majestat, jerarquia, Jerusalem, Jesús, Jeremies, jesuïta, Jeroni i derivats.

8

Davant de la **p** i la **m**, s'escriu **m**.

Exemple: ample, immens, commoure, camperol...

9

Sempre s'escriu **b** si va seguida d'una consonant.

Exemples: braç, obstacle, obvi, blanquinós...

10

Si al final d'una paraula hi ha una **u**, en els derivats apareixerà una **v**.

Exemple: neu-nevar, plou-plovia, meu-meva...

11

Els verbs en passat que acaben en **-ava**, **-aves**, **-àvem**, **-àveu**, **-aven**, sempre s'escriuen amb **v** (és el pretèrit d'indicatiu).

Exemples: caminava, miràveu, ballaven...

12

La majoria de les paraules masculines que acaben en **a** àtona s'escriuen amb **e** final i les femenines amb **a**.

Exemples de mots masculins: home, llibre, formatge...

Exemples de mots femenins: dona, roca, taula...

Les excepcions coincideixen amb el castellà: febre/fiebre, classe/clase, egoista/egoísta...

13

Les paraules de l'apartat anterior sempre fan el plural en **-es**.

Exemples: llibres, formatges, dones, roques, taules, classes...

L'apòstrof

1

L'article **el** s'apostrofa sempre que s'escriu davant d'una paraula començada en **vocal** o **h**.

Exemple: l'home, l'avi, l'avió...

2

L'article **la** s'apostrofa davant de les paraules que comencen en **vocal** o **h**. Hem d'exceptuar les que comencen per **i**, **u**, **hi**, **hu** àtones.

Exemple: l'hora, l'heura, l'eina, l'única, l'illa...

Però: la intel·ligència, la universitat, la humitat...

3

Tampoc s'apostrofen els noms de les lletres precedides d'article.

Exemple: la essa, la i...

4

Tampoc s'apostrofa "la una", ni "la ira" per no confondre-la amb "lira".

5

La preposició **de** s'apostrofa sempre davant de **vocal** o **h**, **excepte** si es tracta de noms de lletres.

Exemple: d'ortografia, d'ous, d'elles, d'història...

Però: de esses, de emes...

VEGEU VÍDEO:

El moment d'aplicar-ho al castellà

Del minut 4:45 al minut 7:26

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-11

INFORMACIÓ PER A DOCENTS I FAMÍLIES

Ja hem avançat molt en el català. Ara hem de fer el mateix en castellà. Però no caldrà fer tot el procés. Només cal agafar el vocabulari bàsic castellà i treballar-lo a través del sistema dels sobres i/o del programa **EduDigital**.

Trobareu el vocabulari bàsic castellà en PDF al següent enllaç:

Vocabulari castellà

boiraeditorial.com/cacografico

Accentuació i la direcció de l'accent

1

Paraules esdrúixoles

Quan la síl·laba tònica o forta és la tercera començant pel final es posa accent... **SEMPRE!**

Exemple: matemàtiques

2

Paraules planes

Si la síl·laba tònica és la segona començant pel final, només posarem accent si **NO ACABA** en vocal, en -en, -in, vocal + s.

Sí que s'accentuen si acaben en diftong (vocal + i, vocal + u).

Exemples amb accent i sense: rètol, útil, vinguéreu, cadira, llibre...

3

Paraules agudes

Quan la síl·laba tònica és la primera començant pel final, l'accentuarem **NOMÉS SI ACABA** en vocal, vocal + s, -en, -in.

Si acaba en diftong no s'accentua.

Exemples amb i sense accent: avió, dofí, frondós, depèn, Pilarín, caminant...

!

Sempre amb **accent tancat** / ´ / a les vocals **í, ú**

Sempre amb accent obert / ` / a la vocal **à**

Com s'accentua la vocal o?

Si la paraula és esdrúixola l'accent serà obert: **ò**

Excepcions més usuals: fórmula, pólvora, tómbola, tórtora.

Si la paraula és plana, l'accent també serà obert: **ò**

Excepcions més usuals: estómac, furóncol, córrer (i derivats).

Si la paraula és aguda, l'accent serà tancat: **ó**

Excepcions més usuals: arròs, espòs, repòs, talòs, terròs, això, allò, però i les compostes amb monosíl·labs: rebò, retrò, reclòs, capgròs, semitò, ressò, debò...

Com s'accentua la vocal e?

En general tant siguin agudes, planes o esdrúixoles l'accent és sempre obert: **è**

Excepcions més usuals: església, llémena, cérvol, préssec, feréstec, ésser, néixer, créixer, prémer, esprémer, témer, érem, éreu, clixé, consomé, jaqué, peroné, ximpanzé, rebé, també, abecé, després, només i les que fan el plural en **–essos** com congrés (congressos), ingrés (ingressos), exprés, succés...(llevat de xerès, interès i espès).

7 Setè pas
Avaluació final

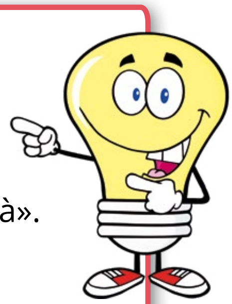
VEGEU VÍDEO:
Avaluació final
3:20 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-13

Gràcies als exercicis d'aquest llibre i del programa informàtic EduDigital, les teves faltes ortogràfiques s'hauran reduït molt.

Per comprovar-ho de forma objectiva, et demanem que repeteixis el test inicial i que el comparis amb el resultat que vas obtenir llavors:

Comprovar els resultats!

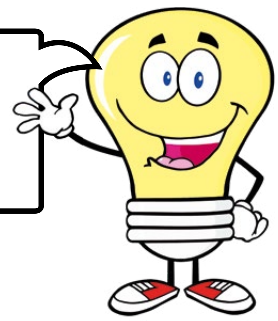
1. Dictat de cent mots a l'atzar de la llista que trobaràs en aquest quadern, a «Les 112 paraules que més errors generen en català». En quantes t'has equivocat?
2. Escriu un text de més de quatre-centes paraules o fes un recull de diferents textos que escriguis en els propers dies i que, en ajuntar-los, sumin aquest total de paraules. Han de ser textos escrits sense mirar el diccionari, copiar o preguntar sobre l'ortografia.
3. Després de corregir-te els textos, podràs saber el teu tant per cent de faltes ortogràfiques usant la fórmula següent:

$$\frac{(\text{Nombre d'errades} \times 100)}{\text{Nombre de paraules escrites}} = \%\ \text{d'errades ortogràfiques}$$

Quin tant per cent de faltes ortogràfiques tens ara? ....

Quin tant per cent has millorat respecte de l'avaluació inicial? ....

I això només és el principi... A partir d'ara, cada nou treball d'ortografia que facis et serà útil. Milloraràs de forma continuada perquè has integrat el secret de la bona ortografia. Felicitats!

Preguntes freqüents

VEGEU VÍDEO:
Preguntes freqüents
8:31 min.

boiraeditorial.com/ca/formacio/ortografia/c-14

Quin treball cal mantenir en acabar el procés?

A partir d'ara, només cal mantenir un sistema per a integrar les paraules que l'alumnat hagi escrit malament: un treball personalitzat.

Per fer-ho, suggereixo el sistema dels sobres o, encara millor, **EduDigital**.

En acabar el procés, qualsevol treball ortogràfic resultarà útil. Des de memoritzar textos per a una obra de teatre, o la lectura col·lectiva d'una novel·la amb la qual treballarem el vocabulari o qualsevol taller d'escriptura si abordem les errades ortogràfiques amb el sistema de sobres o amb **EduDigital**.

De fet, aquestes activitats són molt més significatives i motivadores que no pas els quaderns d'ortografia tradicionals que, si es vol, també es poden fer servir ara.

En quin curs es pot ensenyar aquest procés mental ortogràfic?

Aquest procés es pot fer servir a qualsevol curs, ja sigui de primària o de secundària.

Tanmateix, hi ha un previ imprescindible: cal que l'alumnat llegeixi, com a mínim, a 50 paraules per minut. La lectura àgil implica que l'alumnat no talla les paraules en síl·labes, sinó que les veu com una unitat, com una globalitat: ja té els previs per veure mentalment les paraules!

En la meva experiència, el conjunt d'una classe acostuma a assolir aquesta velocitat de lectura a mitjans de tercer de primària. Però, per assegurar-nos, crec que el més òptim és que facin aquesta feina a quart de primària. A més, comparativament, a quart han fet un important salt psicològic: amb menys esforç obtindrem millors resultats.

També aconsello iniciar la tasca a inicis de curs: així tindrem força mesos per endavant i podrem fer el procés sense pressa.

Als centres de primària on s'usa aquesta metodologia per primer cop, suggereixo que ho facin tots els cursos a partir de quart i, després, deixar el procés només a quart de primària. Als instituts, suggereixo deixar-lo a primer curs de secundària: així ens assegurem que l'ortografia es domina ja des de l'inici.

És útil per a l'alumnat d'educació especial a centres ordinaris?

Sí, sempre que dominin l'escriptura i llegeixin a més de 50 paraules per minut. Reiterem que l'ortografia fonamental no és un procés que requereixi un elevat grau d'intel·ligència, sinó memòria visual.

Cal tenir en compte que aquesta proposta metodològica no és útil per a persones amb dislèxia. Encara que milloren relativament, queden a gran distància de la resta de l'alumnat.

Què fer d'ortografia a primària abans que llegeixin a 50 paraules per minut?

Podem continuar fent el que ara fem, però focalitzar-nos més en millorar la velocitat lectora.

A més, a cicle inicial, pot ser útil demanar a tota la classe que memoritzi els noms del seu grup (inclosos els noms dels i de les mestres), així com una dotzena de paraules fonamentals.

És una manera d'indicar-los la importància de la memòria visual a l'ortografia i de preparar-los pel treball ortogràfic posterior.

Què fer d'ortografia a Educació Infantil?

Res. Actualment algunes escoles estan academitzant excessivament l'Educació Infantil.

És fonamental, a preescolar, treballar els continguts d'aquella edat, en lloc de preparar-los per a continguts d'edats superiors.

De la mateixa manera, em sembla inadequat avançar continguts de secundària a primària.

Cada etapa té les seves necessitats. Crec que és millor no cremar etapes i, d'aquesta manera, l'avanç serà molt més sòlid.

Suport als equips docents:

L'autor respon personalment els dubtes que els equips docents li plantegen a través del mail ***info@boiraeditorial.com*** o de notes de veu d'un número de WhatsApp que podeu trobar al web **www.BoiraEditorial.cat**, a l'apartat "contacte".

També fa formacions a centres sobre aquesta metodologia, sobre el procés mental dels problemes matemàtics i, en general, de com ensenyar a pensar al nostre alumnat, com ensenyar-los processos mentals que els ajudin. Feu servir el mail ***info@boiraeditorial.com*** per demanar més informació.

Com comprar la llicència per a reproduir legalment aquest i tots els materials educatius de Boira Editorial en català i altres idiomes?

Molt fàcil: només cal sol·licitar-ho a ***info@boiraeditorial.com***

Us demanaran les dades del centre i us enviaran tots els quaderns escolars en PDF. Els podreu projectar, fotocopiar o reproduir lliurement durant tot el curs.

El cost econòmic varia en funció del nombre de llicències que us calguin. Però pot arribar a suposar poc més d'un euro i mig per alumne: quasi el 90% de descompte sobre el preu d'un únic quadern en paper! I els tindreu tots i, a més, en diversos idiomes!

Com que som una editorial fundada per docents i per a docents, per això hi ha beques especials per a escoles sense recursos que treballen amb alumnat en situació de risc d'exclusió social.

Trobareu les tarifes actualitzades a ***www.boiraeditorial.com/ca/llicencia***

No dubteu a demanar les llicències per a reproduir, legalment, tot el material.

Obtindreu tot aquest material:

1. Aquest quadern d'**ortografia** per a primària i secundària (en català, castellà, anglès i altres idiomes).
2. Els 7 quaderns de primària de **"Dominar els problemes matemàtics"** (en català i castellà)
3. El quadern d'ESO **"Dominar els problemes matemàtics"** (en català i castellà)
4. Quadern de primària **"Dominar les taules de multiplicar"** (en català, castellà i altres idiomes).
5. El quadern **"Dominar la acentuación"** (només en castellà).
6. Diverses guies didàctiques i llibres en PDF per obtenir millors resultats.
7. Tracte preferent per a la vostra escola: oferir-vos provar gratuïtament material beta innovador...

Vídeos i PDF's gratuïts per a l'alumnat sobre temes claus:

Tots els cursos:

boiraeditorial.com/ca/formacio/pedagogia

- **Com explicar la mort a infants, adolescents i joves**
- **Explicar el divorci als infants**
- **Si et passa, explica-ho.** Prevenció de l'abús sexual infantil
- **Què fer si m'agredeixen?**
- **Quan s'ha d'explicar un secret?** Prevenció del bullying
- **Com ser un home de veritat**
- **Com ser una noia de veritat**
- **7 eines per relacionar-nos sàviament**

Disponibles a: ***boiraeditorial.com/ca/formacio***

Formacions per a docents a centres:

(subvencionables al 100% per a escoles concertades i privades via ***Fundae***)

- **Bona ortografia sense esforç**
- **Ensenyar a pensar**
- **Problemes matemàtics a cicle inicial i mitjà**
- **Problemes matemàtics a cicle superior**
- **Claustres feliços i cohesionats**
- **Coeducació**
- **Compliance a escoles** (només online)
- **Marketing per a escoles** (només online a *www.prisma.cat*)
- **Prevenir i afrontar el bullying** (només online a *www.prisma.cat*)
- **Cercant la felicitat a l'aula** (només online a *www.prisma.cat*)

Contacta amb nosaltres a: ***info@boiraeditorial.com***

BOIRA editorial

www.boiraeditorial.cat

Altres quaderns de l'editorial:

boiraeditorial.com/ca/cataleg/dominar-els-problemes-matematics

boiraeditorial.com/ca/cataleg/dominar-les-taules-de-multiplicar

boiraeditorial.com/catalogo/dominar-la-acentuacion

Formacions i xerrades per a famílies:

Educar per a la felicitat

Especialment recomanable per a famílies que volen millorar, encara més, la seva relació amb els seus fills i filles. Per gaudir d'una paternitat i una maternitat sense culpa, tranquil·la i joiosa.

Xerrada o taller de 3 tardes:

Contacta amb nosaltres a: ***info@boiraeditorial.com***

Curs onLine:

15 capítols (més de 2 hores de material audiovisual) i continguts complementaris en PDF.

campusdanielgabarro.com/ca/cursos-educacio-i-pedagogia/educar-per-la-felicitat/

Ortografia

NOVA EDICIÓ MILLORADA

INFORMACIÓ DETALLADA PER A DOCENTS

VÍDEOS EXPLICATIUS

INCLOU PROGRAMA INFORMÀTIC COMPLEMENTARI

Aquest quadern es basa en una branca aplicada de la psicologia: la programació neurolingüística o PNL.

En fer servir aquest quadern s’aprèn el gest mental que fan les persones amb bona ortografia. Una vegada après, s’escriu correctament sense esforç. El seu ús redueix les errades ortogràfiques entre un 50 % i un 80 % en uns mesos si es fa servir uns 15 minuts diaris.

Aquest quadern pot fer-se a casa o a l’aula a partir dels vuit anys d’edat. Es tracta d’un mètode totalment innovador i molt més eficaç que els tradicionals.

9 788416 680832

boiraeditorial.cat